

TRØNDELAG STATSADVOKATEMBETER

RIKSADVOKATEMBETET	
J.nr:	201301335-6
10 SEPT. 2013	
Arkiv:	820.1
Saksbeh:	HST

Riksadvokaten
Postboks 8002 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 2013/01335-002HST

Vår ref.: 201301479-2

Dato: 06.09.2013

HØRING – NOU 2013: 9 – POLITIANALYSEN

Statsadvokatene i Trøndelag vil kommentere politianalysen på de punktene som direkte angår påtalemyndighetens rolle, dvs påtalesfunksjonen i politidistriktet og Den høyere påtalemyndighets ansvar knyttet blant annet til systemkontroll og oppfølging av saksbehandling, restanser og kvaliteten på politiets etterforskning og påtaleavgjørelser.

En av politiets fire kjerneoppgaver er effektiv etterforskning og straffeforfølgning jfr politilovens. § 2 nr 2 og 3.

I utvalgets beskrivelse (side 31) av "Robuste politidistrikt", dvs distrikt som forutsettes å inneha alle vesentlige fagmiljøer som er nødvendige for å løse politiets kjerneoppgaver, nevnes blant annet påtaleenhet, analyseenhet, enhet for alvorlig og organisert kriminalitet, enhet for vold -og sedelighetssaker, og øko-enhet. Her kunne også vært nevnt enhet knyttet til alvorlig miljøkriminalitet.

Trøndelag statsadvokatembeter omfatter politidistriktene Nord- og Sør Trøndelag.

Dette er to distrikt som på de fleste av de nevnte områdene har svært forskjellig struktur og kompetanse. Primært skyldes dette størrelsen på distriktene.

Ved statsadvokatembetet har vi i de siste årene flere eksempler på at kvaliteten knyttet til etterforskning og påtalebehandling har vært avhengig av distriktets størrelse. Nord-Trøndelag politidistrikt har tilstrebet en desentralisert struktur, som nok har gitt gode resultat for å kunne respondere på publikums behov og yte gode publikumstjenester, men som muligens har hatt den negativ effekt at det å inneha tilstrekkelig volum på spesialistfunksjoner er blitt redusert.

Som et eksempel på det kriminalitetbilde vi ser i dag nevnes straffesaken "Op.Gilde". Saken angår ulovlig produksjon og omsetning av dopingmidler i mengder som langt overstiger det som tidligere har vært kjent i Norge. Pr. dato er ca 110 personer siktet med tilhørighet til 14 politidistrikt. Etterforskning og påtalekompetanse er lagt til Sør-Trøndelag politidistrikt og Trøndelag statsadvokatembeter. Mellom 20 – 40 etterforskere jobber daglig med saken. I tillegg er 2 politiadvokater og 1 statsadvokat satt på saken. Det antas at hele 2014 vil medgå til aktorering så vel i førsteinstans som i lagmannsrett.

Under rettsmøtene er det planlagt turnus med kveldsvakter for å løse oppgaver som framkommer under hovedforhandlingen.

Dette er en sak som ikke kunne ha vært etterforsket ved et mindre politidistrikt. Selv et relativt stort politidistrikt som Sør-Trøndelag har ikke kunnet bidra med den nødvendige kompetanse på alle områder, bla innenfor analyse og IT, og har av den grunn måttet innehente denne fra blant annet Kripos. I tillegg kommer at personellinnsatsen over lengre tid har vært så stor at den ville ha vært helt ødeleggende for innsats på andre områder dersom saken hadde vært etterforsket i et mindre politidistrikt.

Sannsynligheten for et øktende antall saker av lignende karakter antas å være stor.

Robuste enheter, dvs større politidistrikt, vil åpenbart gi en bedre evne til å kunne gi slike saker den nødvendige kvalitet både knyttet til etterforskning og påtale.

Etterforskning er et satsingsområde, og som det nevnes i Riksadvokatens rundskriv nr 1/2013 er en kvalifisert etterforskningsledelse og gode etterforskningsmiljøer grunnleggende for å lykkes med krevende etterforskning.

Det er påtalemyndigheten i politiet som har ansvaret for etterforskningen og som må lede denne i riktig retning. Ansvaret gjelder hele prosessen, fra spørsmål om igangsetting av etterforskning til avgjørelse av påtalespørsmålet, og det er derfor viktig at påtalemyndigheten får ansvar på overordnet nivå innenfor politidistriktet slik at disponering av ressurser skjer i samsvar med de sentrale direktiver.

Utvalget foreslår i pkt 12.5.9 en organisering av det enkelte politidistrikt som blant annet innebærer opprettelse av en felles kriminalenhet. Denne er ment å skulle ha det overordnede ansvar for påtalesfunksjonen, og derigjennom ansvaret for ressurser innen etterforskning og påtale på tvers av politidistriktet.

Med det ansvaret påtalemyndigheten har for etterforskningen synes det åpenbart at en slik enhet må ledes av en representant fra påtalemyndigheten, og at denne er direkte underlagt politimesteren.

Påtalemyndigheten bør verken administrativt eller økonomisk underlegges den stedlige stasjonssjef, men må være direkte underlagt påtaleleder.

Pr. i dag er dette noe ulikt organisert, men i de betydelig større politidistriktene som nå foreslås er det viktig at det går en ubrutt linje fra den enkelte påtalejurist til påtaleleder/leder av felles kriminalenhet.

Dette antas også å bedre mulighetene for statsadvokatens fagledelse og tilsynsvirksomhet..

Det blir færre å forholde seg til da påtaleleder vil ha et klart ansvar i å formidle direktiver og anbefalinger til sine underordnede.

Påtalekapasitet og – kompetanse er kritiske faktorer som påvirker kvaliteten og effektiviteten i straffesaksbehandlingen. I et større politidistrikt antas at det vil være mulig å utnytte den tilgjengelige kapasitet bedre enn hva som vil være aktuelt i et mindre distrikt. Dette både på grunn av en større mulighet for en fleksibel saksfordeling, og ved at det kan oppnåes en noe større spesialisering. Spesialisering antas å ville ha en positiv effekt knyttet både til kvalitet og effektivitet.

Sammenslåing av flere politidistrikt vil ha den konsekvens at færre politijurister må bruke deler av sin arbeidstid til jurtjeneste. Dette medfører at flere timer kan benyttes til saksbehandling og aktivering. Det samme vil være resultatet dersom større politidistrikt gir mulighet for bedre støttefunksjoner til påtale.

Uavhengig av om valget av politidistrikt blir etter Mellommodellen eller Regionmodellen vil dette for politidistriktene i Trøndelag innebære en sammenslåing med politidistriktene i Møre og Romsdal, mao: fire distrikt blir ett ; ett distrikt som får et befolkningsgrunnlag på ca 700 000.

For påtalefunksjonen kan dette ikke sees å innebære noen større problem. Uansett vurderes de mulige problem å bli oppveid ved de fordelene en sammenslåing til en betydelig større enhet medfører.

Med dagens bemanning vil påtale ha 48 ansatte, og selv om disse vil være fordelt på flere tjenestesteder bør sammenslåingen øke muligheten for en noe bedre spesialisering innenfor enkelte felter, eksempelvis økonomi, org. krim og miljø.

Et større politidistrikt vil øke mulighet for spesialistkompetanse og vedlikehold av denne grunnet økt sakstilgang.

Økt mulighet til rekruttering av personell med ulik faglig bakgrunn forutsettes å kunne skje og derigjennom bedre politiets samlede kompetanse og kvalitet på etterforskning og påtalebehandling. Eksempler på dette er medarbeidere innenfor områder som IT og økonomi. Dette er spesialistkompetanse som små og mellomstore politidistrikt i dag i liten grad har tilgang til fra egne ansatte.

I forhold til distriktets totalt 8 tingretter (2 i Nord Trøndelag, 2 i Sør Trøndelag og 4 i Møre og Romsdal) vil disse fortsatt være i umiddelbar nærhet av den stedlige påtalemyndighet og politidistriktsgrensen vil være sammenfallende med Frostating lagmannsretts rettskrets.

Trondheim 6. september 2013

Bjørn K. Soknes
Førstestatsadvokat/embetsleder

